

Qüdrət rəmzi

burq) şəhərində yerləşən Rəhbər Kadrların Hazırlığı Məktəbində təhsil alarkən də öz bacarığı, biliyi ilə tez bir zamanda seçildi, diqqəti cəlb etdi, məktəbi əla qiymətlərlə bitirdi. Azərbaycana qayıdıb Dövlət Təhlükəsizlik Komitəsində işə başlarkən də hər zaman öz nümunəvi davranışı, insanpərvərliyi, dərin analitik təfəkkürü ilə böyük nüfuz qazandı. Milli şüurun ölkəmizdə inkişaf etməsinə çalışan istedadlı insanları bir çox ciddi təhlükələrdən qorudu. Həmin orqanda ən yüksək vəzifəyə qədər yüksəldi.

1969-cu ildə Ulu Öndər Heydər Əliyev respublikamızın rəhbəri seçildi və hər kəs dərhal böyük dəyişikliklərin baş verdiyinə şahidlik etdi. Qısa zamanda bir çox qanunsuzluqların qarşısı alındı, sosial problemlər həll olunmağa başlandı. Bütün məmurlar işlərinə daha məsuliyyətlə yanaşmaq məcburiyyətində qaldılar. Tezliklə mədəniyyət, sənaye, tikinti, kənd təsərrüfatı sahələrində böyükmiqyaslı, dünyaya səs salan islahatlar aparıldı. Bu gün Əhmədli, Günəşli kimi tanınan yeni bir şəhər boyda yaşayış massivləri yarandı, Bakının su təminatı xeyli yaxşılaşdı, SSRİ üçün nüfuzlu bir sənaye obyekti olan, bütün dünyaya səs salan Bakı Kondisionerlər zavodu tikildi, neft emalı ilə bağlı müasir tələblərə cavab verən yeni zavodlar işə salındı. Hər il gənclərin böyük bir hissəsi təhsil almaq üçün SSRİ-nin ən qabaqcıl ali məktəblərinə göndərildi. Qısa zamanda Azərbaycan kəndlərinin siması dəyişdi. Palçıqdan qurulmuş evləri mişar daşlarından tikilmiş müasir tipli evlər əvəz etdi. Əhalinin əməkhaqqısı xeyli yüksəldi. Ölkədə hər bir sahədə, eyni zamanda təhlükəsizlik orqanlarında milli kadrlar artdı. Elmimiz sürətlə inkişaf etdi. Azərbaycanın bir sıra elmi mərkəzləri öz sahələri üzrə SSRİ elm məkanının aparıcı təşkilatı oldu. Əhalidə sabaha inam hissi xeyli yüksəldi. Belə uğurların sayı saydıqca qurtarmaz. Bu uğurlar həm bu dahi insanın bacarığı, həm də ümumittifaq səviyyəsində böyük nüfuzu hesabına mümkün olurdu. Onun hələ o zaman Sov.İKP-nin Siyasi Bürosuna üzvlüyünə namizəd seçilməsi də bunu bir daha təsdiq edir.

Xalqımızın Ümummilli Lideri 1982-ci ildə, SSRİ Nazirlər Soveti sədrinin birinci müavini təyin olundu, Siyasi Büronun üzvü seçildi. 5 il bu vəzifədə çalışan Ulu Öndər SSRİ-nin ziyalıları, ictimaiyyəti arasında, eyni zamanda bütün dünyada böyük nüfuz qazandı. Bunu həmin illər onunla işləmiş insanlar, çox məşhur şəxslər də təsdiq edir. Təsədüfi deyildi ki, Sov.İKP MK-nin baş katibi Y.Andropovun vəfatından sonra həm SSRİ məkanında, həm də xarici ölkələrdə bir çoxları onu məhz bu dahi insanın əvəz edəcəyini gözləyirdi. Bu, ümumxalq rəyi idi, insanların ona olan sevgisinin, qabiliyyətinə olan inamın göstəricisi idi. Bunu ürəkdən istəyənlər çox idi. Bunlar sağlam məntiqli, ədalət tərəfdarı olan insanlar idi. Eyni zamanda Andropovun vəfatından sonra onun baş katib olmasına şovinizist hissələr altında bərk qısqanclar da az deyildi. Məhz belə insanların xisləti hesabına 1987-ci ildə SSRİ məkanında, yer üzündə böyük mütərəqqi dəyişikliklər etməyə qadir olan bu böyük insan öz vəzifələrindən getməyə məcbur oldu. Bununla da xalqımıza qarşı məkrli planları həyata keçirmək istəyənlər hərəkətə başladı.

Azərbaycanın ümid yeri olan liderimiz 1993-cü ildə, xalqın arzusu, tələbi ilə xilaskar kimi yenidən hakimiyyətə qayıdıb ölkəmizə rəhbərlik etməyə başladı. Bu,

həm onun özünün şəxsi taleyi, həm də xalqımızın taleyi üçün olduqca mühüm hadisə oldu. Böyük bir enerji, həvəslə, öz xalqına məhəbbətlə işə başlayan rəhbərimiz az bir zamanda ölkəmizi bir çox bəlalardan xilas etdi. Bu fəaliyyətində də onun qabiliyyətinin, dahiliyinin yeni tərəfləri üzə çıxdı. İndi xalqımız Ulu Öndərin hakimiyyətə qayıtması gününü Qurtuluş Günü kimi qeyd edir. Həmin tarixi dövrlərdə yaşayan, həmin vaxtda nələrin baş verdiyini təhlil edə bilən insanlar yaxşı bilirlər ki, o zaman dünyanın güc mərkəzləri Cənubu Qafqazda, Azərbaycanda marağı olan qüvvələrin hər biri ölkəmizə başçılıq edən təcrübəsiz insanlardan necə istifadə edə bilmək üçün planlar qurur, məkrli oyunlar həyata keçirirdilər. Nəticədə, ölkəmiz qan burulğanları arasında itib-batmaqda idi.

Ümummilli Liderin Azərbaycanda yenidən hakimiyyətə gəlməsi həmin güc mərkəzlərinin, ölkəmizə iştahla baxanların arzularını ürəklərində qoydu. Onların qarşısında artıq təcrübəsiz ölkə rəhbərləri yox, idarəetmə səriş-təsi yüksək olan dahi şəxsiyyət vardı. Onlar öz planlarını quranda bu insanın məharətini nəzərə almağa məcbur idilər. Bu işə Azərbaycanın hiyləgər siyasətlərdən qurtuluşu idi.

Tezliklə cəbhədə atəşkəs elan edildi, müharibə dayandı, əhalidə sabaha inam hissi gücləndi, xarici siyasət xalqımızın mənafeyinə uyğun olaraq formalaşdı. Ölkədə quruculuq işləri vüsət aldı. Neft sənayesi sürətlə inkişaf etdi, xarici ölkələrlə xalqımızın gələcəyində mühüm rol oynayan neft müqavilələri bağlandı. İqtisadiyyatımız, ordumuz formalaşmağa başladı. Yeni nəslə də məlum olan bu işlər böyük Heydər Əliyevin nə qədər əvəzsiz bir siyasi xadim olduğunu bir daha təsdiq etdi.

Ulu Öndər Heydər Əliyev kimi şəxsiyyətin təkcə varlığı belə ölkəmizin nüfuzunu xeyli qaldırır, xalqımızın necə böyük bir potensiala malik olduğu barədə təsəvvür yaradırdı. Hər kəsə aydın olurdu ki, bir vaxtlar, qədim dövrlərdə Dədə Qorqud, Nizami, Bəhmənyar, Sührəverdi, N. Tusi, Nəsimi, Füzuli, Şah İsmayıl, Nadir şah kimi, XX əsrdə onlarca dahi şəxsiyyətlər yetirən bir xalq, həm də Heydər Əliyev kimi dünya liderlərinin yekdil səsə yüksək qiymət verdiyi dahi şəxsiyyət də yetirmişdir.

Hərdən həmin liderlərin bu qüdrətli insan haqda dedikləri fikirləri nəzərdən keçirirəm, ətrafımdakı insanlara, xüsusilə gənclərə çatdırıram. Həmin fikirlərdən bir neçəsini yada salmaq istəyirəm: "Heydər Əliyev təkcə Azərbaycanda deyil, bütün türk dünyasında tanınan və sevilən liderdir" (*R.T.Ərdoğan*); "Heydər Əliyevin şəxsi liderliyinə, cəsarətinə, misilsiz dünyagörüşünə və natiqlik istedadına valehəm!" (*C.Bus*); "Heydər Əliyev siyasi cəhətdən möhkəm, məntiqli, zəkalı, istədiyini tez çatdıran şəxsiyyət - bir sözlə, şəxsi liderdir" (*Zbiqnev Bjezinski*); "Bu qeyri-adi şəxsiyyət Azərbaycanı çiçəklənmə yoluna gətirib çıxarmışdır" (*J.Şirak*); "Heydər Əliyev həqiqətən də tarixi, hətta əfsanəvi bir şəxsiyyətdir" (*Ç.Aytmatov*); "Qafqazın müstəqilliyi və azadlığı işində Heydər Əliyev fenomeninin indinin özündə nə qədər böyük rol oynadığını xalq hələ sonra biləcək" (*E.Şevərdnadze*).

Habil QURBANOV,
AMEA Azad Həmkarlar
İttifaqının sədri, hüquq elmləri
doktoru, professor

Müasir inkişaf mərhələsində olan dünyanın nizamı sürətlə dəyişməkdədir. Baş verən global proseslərlə yanaşı, həm də hər bir xalqın gələcək taleyi ilə bağlı məsələlər müəyyənləşməkdədir.

İndi artıq hər bir ölkənin gücü, qüdrəti, imkanları təkcə onun əhalisinin sayı, ərazisinin böyük-kiçikliyi ilə deyil, həm də liderlərinin fəaliyyəti, onların öz ölkəsinin daxili potensialının hərəkətə gətirməsi ilə müəyyən olunur. Bu mövqedən yanaşdıqda xalqımızın böyük oğlu, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin bu tarixi dövrdə öz xalqı üçün kim olduğu barədə daha aydın fikrə gəlmək olar.

XX əsrdə xalqımızın başına ağılasığmaz müsibətlər gəlmişdir. Azərbaycan xalqı sovet imperiyasının bütün dəhşətlərini görmüş, görkəmli, zəkalı insanların əksəriyyəti məhv edilmiş, böyük sayda əhali öz dogma ata-baba yurdlarından deportasiya olunmuş, onların əksəriyyəti yollarda, yeni, uyğunsuz şəraitdə həyatlarını itirmişdilər. Amma bununla yanaşı, Allah bizə həm də elm, incəsənət, ədəbiyyat sahəsində milli təfəkkürlü, görkəmli insanların yetişməsinə nəsib etmişdir. Allah bizə həm də Heydər Əliyev səviyyəsində görkəmli bir sərkərdəni, dahi bir insanı da yetirmişdir. Məhz belə bir liderin sayəsində Azərbaycan bir çox bəlalardan xilas olmuşdur.

Dost da, düşmən də, hətta ermənilər də hər zaman Heydər Əliyevin böyük bir şəxsiyyət, öz dövründə yer üzünün ən ağıllı, qətiyyətli, iradəli, bacarıqlı liderlərindən biri olduğunu təsdiq edir. Qabiliyyəti ilə hər zaman seçilən Ulu Öndər hələ uşaqlıqdan istedadlı, fərasətli, bacarıqlı, çalışqanlıq, ifadə etdiyi fikirlə, liderlik keyfiyyətləri ilə hamının diqqətini cəlb edib. Bunu mən dəfələrlə onun həmyaşıdı olan ağısaqqal adamlardan eşitmişəm, yazılan xatirələrdən oxumuşam. Həmin ağısaqqallardan biri bir dəfə danışırdı ki, biz 9-10 yaşında müxtəlif oyunlar oynayanda, Heydər hər zaman başçı rolunda olurdu. Biz artıq buna adət etmişdik. Öz uşaq arzularımızı dilə gətirəndə o, tez-tez hansısa səlahiyyətli bir şəxs olub, ətrafımızdakı problemləri həll etmək istədiyindən danışırdı. Bu, bizi təəccübləndirirdi. Naxçıvan şəhərindəki Pionerlər evində fəaliyyət göstərən dərnlərdə o, hər zaman aparıcı rolda çıxış edir, istedadı ilə seçilirdi. Gənclik illərində Naxçıvanda güc strukturlarında işləyəndə, arzularına doğru irəliləyəndə qəddi-qaməti, geyiminin səliqəliliyi, sözləri, hərəkətləri ilə də seçilir, kiçik rütbəsi olsa da, bütün Naxçıvanda tanınırdı.

Gələcəyin dünyaşöhrətli bu gənci, 1949-1950-ci illərdə Dövlət Təhlükəsizlik Komitəsinin Leninqrad (indiki adı Sankt-Peter-